

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет східної і слов'янської філології

(назва факультету)

Кафедра східної і слов'янської філології

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи загального мовознавства

(назва навчальної дисципліни)

для студентів

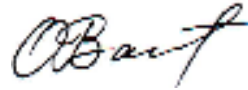
галузь знань	<u>03 Гуманітарні науки</u> (шифр і назва)
спеціальність	<u>035 Філологія</u> (шифр і назва)
спеціалізації	<u>035.033 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – польська; 035.038 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – чеська; 035.060 Східні мови та літератури (переклад включно), перша – арабська; 035.065 Східні мови та літератури (переклад включно), перша – китайська; 035.066 Східні мови та літератури (переклад включно), перша – корейська; 035.067 Східні мови та літератури (переклад включно), перша – перська; 035.068 Східні мови та літератури (переклад включно), перша – турецька; 035.069 Східні мови та літератури (переклад включно), перша – японська.</u> (назва)
освітній рівень	<u>перший (бакалаврський)</u> (бакалавр, магістр)
освітні програми	<u>Польська мова і література, друга іноземна мова, переклад; Чеська мова і література, друга іноземна мова, переклад; Арабська мова і література та переклад, друга східна мова західноєвропейська мова; Китайська мова і література та переклад, західноєвропейська мова; Корейська мова і література та переклад, західноєвропейська мова; Перська мова і література та переклад, друга східна мова, західноєвропейська мова; Турецька мова і література та переклад, друга східна мова західноєвропейська мова; Японська мова і література та переклад, західноєвропейська мова.</u> (назва)
статус дисципліни	<u>нормативна</u> (нормативна чи вибіркова)

Форма навчання	<u>денна</u>
Навчальний рік	<u>2023/2024</u>
Семестри	<u>I</u>
Кількість кредитів ECTS	<u>3</u>
Мова навчання	<u>українська</u>
Форма підсумкового контролю	<u>іспит</u>

Розробник: кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри східної і слов'янської філології Охріменко М.А.

Схвалено на засіданні кафедри східної і слов'янської філології
протокол № 17 від «27» червня 2022 року

Завідувач кафедри східної і
слов'янської філології

(підпис)

(О. Р. Валігура)

(прізвище, ініціали)

Схвалено на засіданні вченої ради факультету східної і слов'янської філології
протокол № 10 від «27» червня 2022 року

Голова вченої ради факультету

(підпис)

(С. В. Сорокін)

(прізвище, ініціали)

1. Мета вивчення навчальної дисципліни:

Курс «Основи загального мовознавства» розроблений для студентів першого року навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Мета викладання цієї дисципліни в лінгвістичному вищому навчальному закладі полягає в розширенні загальнолінгвістичної підготовки філолога, ознайомленні з основними напрямками, ідеями і проблемами сучасного мовознавства, озброєнні майбутнього спеціаліста методами наукового дослідження мови. Курс основ загального мовознавства повинен ознайомити здобувачів із засадами загального та прикладного мовознавства, з основними термінами та поняттями лінгвістики, закласти основу для подальшого професійного удосконалення володіння відповідною східною мовою, підготувати здобувача до досягнення складних теорій і законів лінгвістичної науки.

Метою курсу є формування базових теоретичних знань про місце загального мовознавства у системі лінгвістичних дисциплін, поглиблення розуміння студентами мови як людського засобу спілкування, зв'язку між мовою, мисленням та суспільством, а також структури й закономірностей функціонування мов світу.

Курс має розкрити загальні особливості мови як засобу спілкування, зв'язку між мовою, мисленням та суспільством.

Здобувачі вищої освіти повинні:

знати: основні поняття та терміни мовознавства (в обсязі програми загальноосвітньої школи); структурно-функціональні рівні мови та їхні одиниці; фонологічні системи української та вивченої іноземної мов, характеристику звуків, складів, особливості фонетичної транскрипції; основи будови слова, морфемний склад; розділи лексикології, основні лексико-семантичні категорії, стилістичну диференціацію словникового складу мови; взаємозв'язок лексичного і граматичного значення; розділи граматики, класифікацію частин мови, їхні граматичні категорії, синтаксичні функції; типи словосполучень, речень та зв'язку слів у них; види лінгвістичного аналізу в обсязі шкільної програми;

уміти: правильно застосовувати лінгвістичну термінологію; класифікувати звуки мови за основними та додатковими ознаками; застосовувати на практиці фонетичну транскрипцію; характеризувати типи системних відношень лексичних одиниць; визначати типи фразеологічних одиниць; класифікувати частини мови, характеризувати й визначати їхні граматичні категорії; характеризувати різні типи словосполучень, види зв'язку слів у словосполученні та реченні; застосовувати на практиці фонетичний, словотвірний, морфемний, морфологічний, синтаксичний аналіз мовних одиниць;

володіти елементарними навичками пошуку, аналізу, синтезу, систематизації теоретичного матеріалу з різного типу джерел; презентації отриманих результатів; основ лінгвістичного аналізу.

2. Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану) 3 кредити ЄКТС; 90 годин, у тому числі:

лекції	– <u>20 год.</u>
семінарські	– <u>0 год.</u>
практичні заняття	– <u>14 год.</u>
консультації	– <u>0 год.</u>
самостійна робота	– <u>56 год.</u>

3. Передумови до вивчення або вибору навчальної дисципліни:

Успішне опанування базової шкільної програми.

Володіти елементарними навичками : аналізу мовних одиниць, розмежування однозначних і багатозначних, омонімічних і полісемічних слів; роботи з лексикографічними джерелами, зокрема знаходити потрібну інформацію в різних типах лінгвістичних словників (тлумачних, орфографічних, етимологічних тощо).

4. Анотація навчальної дисципліни:

галузь знань:	03 Гуманітарні науки
спеціальність:	035 Філологія
спеціалізації:	<u>035.033 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – польська;</u> <u>035.038 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – чеська;</u> <u>035.060 Східні мови та літератури (переклад включно), перша – арабська;</u>

освітній рівень:	<u>035.065 Східні мови та літератури (переклад включно), перша – китайська;</u>
компонент ОП:	<u>035.066 Східні мови та літератури (переклад включно), перша – корейська;</u>
назва дисципліни:	<u>035.067 Східні мови та літератури (переклад включно), перша – перська;</u>
код навчальної дисципліни:	<u>035.068 Східні мови та літератури (переклад включно), перша – турецька;</u>
статус дисципліни:	<u>035.069 Східні мови та літератури (переклад включно), перша – японська.</u>
курс:	перший (бакалаврський)
навчальний рік:	навчальна дисципліна
семестр:	Основи загального мовознавства
	ОК 2
	нормативна
	I
	2023-2024
	I

Мета. Курс навчальної дисципліни «Основи загального мовознавства» має теоретично-практичну спрямованість і передбачає формування системного уявлення студентів про мову як людського засобу спілкування, зв'язку між мовою, мисленням та суспільством, а також структури й закономірностей функціонування мов світу.

Завдання:

знати основні лінгвістичні поняття й терміни та проблеми мовознавства: визначення предмета та об'єкта мовознавства, періодизацію розвитку та структуру сучасного мовознавства; місце лінгвістики в системі наук; природу, сутність, функції та будову мови; основні гіпотези походження мови; закономірності історичного розвитку мови; класифікації мов світу і принципи їх побудови; природу мовного знака та специфіку мови в колі інших семіотичних систем; взаємозв'язок мови і мовлення, мови і мислення, типи мислення; взаємодією мови і суспільства; виникнення та розвиток письма; основні структурно-функціональні рівні мови та їхні одиниці, властивості одиниць різних рівнів та відношення між ними, проміжні рівні мови; основні методи наукового дослідження мови;

вміти репрезентувати структуру мовознавства й основні сучасні напрями, їх представників, теорії, школи; аналізувати гіпотези походження мови, зовнішні і внутрішні чинники мовного розвитку; визначати особливості мови відповідно до різних типів класифікацій мов; характеризувати ієрархічну будову мови; характеризувати звуки мовлення у трьох аспектах (акустичному, артикуляційному, функціональному); членувати мовленнєвий потік, визначати фонетичні процеси в рідній та іноземних мовах; розмежовувати типи системних відношень лексичних одиниць; класифікувати лексичні та фразеологічні одиниці; визначати граматичну будову мови, способи їх вираження граматичного значення; характеризувати типи словосполучень, види зв'язку слів у словосполученнях та реченнях; аналізувати речення за різними ознаками; розмежовувати актуальне та граматичне членування речень; характеризувати загальнонаукові та основні лінгвістичні методи й прийоми аналізу мовного матеріалу;

володіти основними лінгвістичними поняттями й термінами, системою знань теоретичних засад мовознавства і вмінь лінгвістичного аналізу мовних одиниць.

Важливим компонентом опанування матеріалу навчальної дисципліни є робота з першоджерелами, які подано до курсу в переліку основної та допоміжної літератури, інтернет-ресурсах, що сприяє розширенню наукового світогляду, поглибленому вивченню певного мовного явища, формуванню навичок аналізу наукових праць задля висвітлення певної мовознавчої проблеми або спадщини провідних лінгвістів і презентації власних спостережень, висновків у наукових розвідках: повідомленнях, рефератах, тезах, проектах тощо.

У цілому курс спрямовано на вивчення основних напрямів, ідей, проблем сучасного мовознавства з позицій вітчизняної, західної та східної лінгвістичних традицій; на засвоєння методів наукового дослідження мови з метою формування теоретико-методологічного підґрунтя для написання курсових і дипломних робіт у подальшому.

Зміст навчальної дисципліни складається з одного навчального модуля «Загальні питання мовознавства. Системно-структурний характер мови», який містить усі теми програми з «Основ загального мовознавства». Навчальний курс викладається у 1 семестрі першого року навчання.

Модуль 1:

- Змістовий модуль 1. Мовознавство як наука. Загальне мовознавство як навчальна дисципліна (кількість тем – 1).
- Змістовий модуль 2. Знакова природа мови (кількість тем – 1).
- Змістовий модуль 3. Мова і мислення. Типологія мов світу. (кількість тем – 2).
- Змістовий модуль 4. Мова і мовлення. Соціальна, професійна, територіальна, часова диференціація (кількість тем – 1).
- Змістовий модуль 5. Структура мови (кількість тем – 1).
- Змістовий модуль 6. Фонологічна система мови (кількість тем – 1).
- Змістовий модуль 7. Граматична система мови (кількість тем – 1).
- Змістовий модуль 8. Лексико-семантична система мови (кількість тем – 1).
- Змістовий модуль 9. Проміжні рівні мови (кількість тем – 1).
- Змістовий модуль 10. Мова і суспільство (кількість тем – 1).

Тривалість:

І семестр: 3 кредити ЄКТС, 17 тижнів, 2 години на тиждень.

Оцінювання:

І семестр: поточне оцінювання, підсумковий модульний контроль – 1 МКР, підсумковий контроль – іспит.

5. Завдання (навчальні цілі):

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні:

- ознайомитися з основними напрямками, ідеями і проблемами сучасного мовознавства;
- розширити та поглибити загальнолінгвістичну підготовку майбутніх філологів;
- узагальнити та систематизувати здобуті знання з часткових лінгвістичних дисциплін;
- сформуванню здатність оцінювати історичні надбання та новітні досягнення мовознавчої науки;
- поглибити розуміння загальних особливостей мови як людського засобу спілкування.

Основні завдання навчальної дисципліни пов'язані з формуванням у майбутніх фахівців таких компетентностей:

інтегральної компетентності (ІК):

- здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

загальних компетентностей (ЗК):

- **ЗК 3.** Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- **ЗК 4.** Здатність бути критичним і самокритичним.
- **ЗК 5.** Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.
- **ЗК 6.** Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- **ЗК 7.** Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- **ЗК 8.** Здатність працювати в команді та автономно.
- **ЗК 13.** Здатність проведення досліджень на належному рівні.

фахових компетентностей (ФК):

- **ФК 1.** Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.
- **ФК 2.** Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.
- **ФК 3.** Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов, що вивчаються.
- **ФК 8.** Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.
- **ФК 12.** Здатність до організації ділової комунікації.
- **ФК 13.** Базові уявлення про мову як особливу знакову систему, її природу та функції, про генетичну і структурну типологію мов світу; фонетичний, лексичний, граматичний рівні мови.

предметних компетентностей:

- здатність розуміти структуру мовознавчої науки та її теоретичні основи;

- здатність розуміти знакову природу мови;
- здатність аналізувати і аргументувати різні підходи та концепції щодо мовознавства;
- здатність розуміти принципи та критерії типологічної класифікації мов світу;
- вміння розрізняти проміжні рівні мови;
- здатність розуміти структуру фонологічної та граматичної систем мови.

6. Очікувані результати навчання з дисципліни:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технологій) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)
Код	Результат навчання		
1. Знати:			
1.1.	Знати предмет, завдання, цілі загального мовознавства, його розділи, теоретичне та практичне значення.	<p>Методи організації та здійснення навчальної діяльності: словесні (пояснення, розповідь, лекція, бесіда) та практичні: репродуктивні, частково-пошукові, презентації.</p> <p>Методи стимулювання мотивації навчальної діяльності: дискусія, створення ситуації інтересу у процесі викладення матеріалу, створення ситуації новизни, опора на життєвий досвід здобувача.</p> <p>Логічні методи навчання: моделювання, абстрагування, аналізу і синтезу, індуктивний, дедуктивний. Дослідницький метод.</p>	<p>Поточний контроль: (оцінюється аудиторна, самостійна робота та інші види навчальної діяльності здобувача; проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи; передбачає оцінювання теоретичної підготовки і практичних навичок здобувачів із зазначеної теми (у тому числі самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на практичних заняттях).</p> <p>Модульний контроль (оцінювання модульної контрольної роботи). Підсумковий (семестровий) контроль (проводиться у формі іспиту за обсягом усього навчального матеріалу, визначеного робочою програмою дисципліни).</p>
1.2.	Знати основні напрями, ідеї і проблеми сучасного мовознавства.		
1.3.	Знати історичні надбання та новітні досягнення мовознавчої науки.		
1.4.	Знати знакову природу мови.		
1.5.	Знати загальні особливості мови як людського засобу спілкування.		
2. Уміти:			
2.1.	Уміти доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування	<p>Методи організації та здійснення навчальної діяльності: словесні (пояснення, розповідь, лекція, бесіда) та практичні: репродуктивні, частково-пошукові, презентації.</p> <p>Методи стимулювання мотивації навчальної діяльності: дискусія, створення ситуації інтересу у процесі викладення матеріалу, створення ситуації новизни, опора на життєвий досвід здобувача.</p> <p>Логічні методи навчання: моделювання, абстрагування, аналізу і синтезу, індуктивний, дедуктивний. Дослідницький метод.</p>	<p>Поточний контроль: (оцінюється аудиторна, самостійна робота та інші види навчальної діяльності здобувача; проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи; передбачає оцінювання теоретичної підготовки і практичних навичок здобувачів із зазначеної теми (у тому числі самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на практичних заняттях).</p> <p>Модульний контроль (оцінювання модульної контрольної роботи). Підсумковий (семестровий) контроль (проводиться у формі іспиту за обсягом усього навчального матеріалу, визначеного робочою програмою дисципліни).</p>
2.2.	Уміти розуміти загальні особливості мови як засобу спілкування, зв'язок між мовою, мисленням та суспільством.		
2.3.	Уміти аналізувати й аргументувати різні підходи та концепції щодо мовознавства.		
2.4.	Уміти розрізняти проміжні рівні мови		
2.5.	Уміти розрізняти принципи та критерії типологічної класифікації мов світу.		
3. Комунікація:			
3.	Володіти навичками ведення дискусій під час обговорення теоретичних питань загального мовознавства як науки.	Лекція, семінар, пояснення, розповідь, презентація, бесіда, дискусія, проблемний виклад, частково-пошуковий метод.	Тестування, презентація, реферат, поточне усне опитування, самостійна робота, МКР, іспит.
4. Автономність та відповідальність:			
4.	Володіти навичками роботи як самостійно, так і роботи в команді.	Лекція, семінар, пояснення, розповідь, презентація, бесіда, дискусія, проблемний виклад, частково-пошуковий метод.	Тестування, презентація, реферат, поточне усне опитування, самостійна робота, МКР, іспит.

7. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання (необов'язково для вибіркових дисциплін, які не входять до блоків спеціалізації):

Програмні результати навчання	Результати навчання з дисципліни (код)											
	1.1.	1.2.	1.3.	1.4.	1.5.	2.1.	2.2.	2.3.	2.4.	2.5.	3.	4.
ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.						+		+	+	+		+
ПРН 3. Організувати процес свого навчання й самоосвіти.						+		+	+	+		+

виконанні практичних вправ менше 50% помилок.	
Підготовлено менше 50% теоретичних питань і практичних завдань до практичного заняття (відсутні питання і завдання), не використано додаткові джерела; опрацьовано та вивчено менше 50% термінів до теми; відповіді на теоретичні питання відсутні, у виконанні практичних вправ більше 50% помилок.	незадовільно «2»
Не атестується студент, який не був присутній на практичному занятті, не виконав вправ, не підготував теоретичних питань, не вивчив термінів до теми.	«0»

Критерії оцінювання самостійної роботи студента

Підготовлено всі теоретичні питання і практичні завдання самостійної роботи в повному обсязі з використанням додаткових джерел; опрацьовано та вивчено основні терміни до теми.	відмінно «5»
Підготовлено не в повному обсязі теоретичні питання і практичні завдання самостійної роботи (відсутнє 1 питання або завдання), не використано додаткові джерела; опрацьовано та вивчено не всі терміни до теми; у виконанні практичних вправ (тестових завдань) є 1-2 помилки.	добре «4»
Підготовлено не в повному обсязі теоретичні питання і практичні завдання самостійної роботи (відсутні 2-3 питання або завдання), не використано додаткові джерела; опрацьовано та вивчено більше 50% термінів до теми; у виконанні практичних вправ (тестових завдань) менше 50% помилок.	задовільно «3»
Підготовлено менше 50% теоретичних питань і практичних завдань самостійної роботи (відсутні питання і завдання), не використано додаткові джерела; опрацьовано та вивчено менше 50% термінів до теми; у виконанні практичних вправ (тестових завдань) більше 50% помилок.	незадовільно «2»
Не атестується студент, який не виконав вправ, не підготував теоретичних питань, не вивчив термінів до теми.	«0»

Наприкінці вивчення навчального матеріалу модуля напередодні заліково-екзаменаційної сесії викладач виставляє загальну оцінку за аудиторну та самостійну роботу студента як середнє арифметичне з усіх поточних оцінок за ці види роботи з округленням до десятої частки. Цю оцінку викладач трансформує в **рейтинговий бал за роботу протягом семестру** шляхом помноження на **10**. Таким чином, максимальний рейтинговий бал за роботу протягом семестру може становити **50**.

8.1.2. Підсумкове оцінювання: МКР, іспит

МКР. Відповідно до Положення про модульну контрольну роботу з теоретичних дисциплін для студентів денної форми здобуття освіти Київського національного лінгвістичного університету (перший (бакалаврський) і другий (магістерський) рівні вищої освіти) модульна контрольна робота (МКР) є обов'язковим складником системи модульно-рейтингового контролю результатів навчання студентів денної форми здобуття освіти (перший (бакалаврський) і другий (магістерський) рівні вищої освіти) з кожної теоретичної дисципліни. Виконання студентами МКР спрямоване на всебічну і комплексну перевірку обсягу, рівня та якості засвоєння ними знань, навичок і вмінь з усього навчального матеріалу, що входить до відповідного модуля навчальної дисципліни: матеріалу, що підлягає вивченню як під час аудиторної, так і самостійної роботи. Зміст, структура, критерії оцінювання, порядок, тривалість і форма проведення МКР визначаються і регламентуються засіданням кафедри східної філології.

Кількість варіантів пакету МКР має бути достатньою і охоплювати всі теми та ключові поняття змістових модулів навчальної дисципліни. Крім того, необхідно передбачити завдання різних рівнів складності: репродуктивні, продуктивні (творчі), інноваційні.

МКР виконуються всіма студентами певної академічної групи певного курсу факультету у встановлений в Університеті період. На модульний контроль виносяться лише ті варіанти МКР, які затверджені кафедрою. Науково-педагогічні працівники повинні здійснювати заходи щодо створення умов для об'єктивного виявлення й оцінки результатів навчання студентів – перевірки репродуктивного, продуктивного (творчого) та інноваційного рівнів володіння студентами навчальним матеріалом дисципліни.

Оцінювання МКР здійснюються відповідно до затверджених кафедрою критеріїв. Відповідність виконання завдань критеріям МКР зазначається викладачем на полях роботи.

Підсумкова оцінка за МКР виставляється в модульній контрольній роботі прописом в національній 4-бальній системі («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») і засвідчується підписом викладача із зазначенням дати. Ці оцінки трансформуються в рейтинговий бал за МКР у такий спосіб:

для дисциплін, з яких передбачено підсумковий контроль у формі іспиту:

відмінно	– 20 балів;
добре	– 16 балів;
задовільно	– 12 балів;
незадовільно	– 8 балів;
неявка на МКР або відповідь на завдання МКР відсутня	– 0 балів.

Кожне із завдань МКР може оцінюватися за 4-бальною національною або, згідно з рішенням кафедри, – за багатобальною шкалою (максимум 50 балів за всю МКР для дисциплін, з яких передбачено підсумковий контроль у формі заліку, і максимум 20 балів за всю МКР для дисциплін, з яких передбачено підсумковий контроль у формі іспиту). За умови застосування накопичувальної система, при розподілі максимальної кількості балів для кожного завдання МКР необхідно враховувати складність і важливість кожного з них.

Після проведення МКР викладачі в 3-денний термін обов'язково знайомлять кожного студента як з його оцінкою за МКР, так і з отриманою оцінкою за вивчення відповідного модуля.

МКР з дисципліни «Основи загального мовознавства» складається у вигляді тесту, який оцінюється за 20-бальною системою. *Критерії оцінювання тестового завдання:*

- а) оцінка «відмінно» ставиться за правильне виконання всіх завдань (40 питань, кожне питання – 0,5 б.);
- б) оцінка «добре» ставиться за виконання 75 % усіх завдань;
- в) оцінка «задовільно» ставиться, якщо правильно виконано більше, ніж 50% запропонованих завдань;
- г) оцінка «незадовільно» ставиться, якщо завдання виконано менше, ніж на 50 %.

Семестровий рейтинговий бал є сумою рейтингового балу за роботу протягом семестру і рейтингового балу за МКР.

Підсумкове оцінювання – іспит

Студентам, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни **63 – 70**, за рішенням кафедри може бути виставлена підсумкова оцінка за дисципліну за національною шкалою «відмінно», за шкалою ЄКТС – **А**. **Підсумковий рейтинговий бал** виставляється шляхом додавання до семестрового рейтингового бала студента **30 балів**.

Екзамен може відбуватися в усній формі, письмовій формі або складатися з письмової та усної частин. Максимальний екзаменаційний бал становить **30**. Викладач оцінює відповідь студента на іспиті у 4-бальній шкалі. Ця оцінка трансформується в **екзаменаційний рейтинговий бал** у такий спосіб:

відмінно	– 30 балів;
добре	– 23 бали;
задовільно	– 18 балів;
незадовільно	– 0 балів.

Семестровий рейтинговий бал є сумою рейтингового бала за роботу протягом семестру і рейтингового бала за МКР.

Форма підсумкового контролю	Види навчальної діяльності студента	Максимальна кількість балів
Передбачений підсумковий контроль – іспит	1. Аудиторна та самостійна навчальна робота студента.	50
	2. Модульна контрольна робота (МКР).	20

Підсумкова оцінка за дисципліну виставляється за підсумковим рейтинговим балом (сума семестрового рейтингового бала та екзаменаційного бала за таблицею):

Підсумковий рейтинговий бал	Оцінка за шкалою ЄКТС	Підсумкова оцінка за дисципліну за
------------------------------------	------------------------------	---

		національною шкалою
90 – 100	A	Відмінно
82 – 89	B	Добре
75 – 81	C	
66 – 74	D	
60 – 65	E	Задовільно
1 – 59	FX	Незадовільно

Якщо студент на екзамені з дисципліни, з якої він мав семестровий рейтинговий бал **менше 42 балів**, отримує **позитивну** екзаменаційну оцінку («відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»)), то такому студенту виставляється підсумкова оцінка з дисципліни за національною шкалою **лише «задовільно»**, за шкалою ЄКТС – **E**, а в екзаменаційній відомості в графі «Підсумковий рейтинговий бал» ставиться **60 балів**.

Критерії оцінювання відповіді на іспиті

Іспит відбувається в усній формі, письмовій формі або складатися з письмової та усної частин. Максимальний екзаменаційний бал становить **30**. Викладач оцінює відповідь студента на екзамені у 4-бальній шкалі. Ця оцінка трансформується в **екзаменаційний рейтинговий бал** у такий спосіб:

Відмінно – 30 балів – виставляється за бездоганну, повну, ґрунтовну, безпомилкову відповідь, вияв власної думки, творчість при перекладі лексичних одиниць, відповідність усного та писемного мовлення наявним мовним стандартам;

Добре – 23 бали – виставляється за повну, ґрунтовну, відповідь, вияв власної думки, творчість при перекладі лексичних одиниць, відповідність усного та писемного мовлення наявним мовним стандартам; однак студент припускається певних лексичних, фонетичних або граматичних помилок, або допущені певні неточності у відповіді;

Задовільно – 18 балів – виставляється за умови розкриття завдання, але неповну, неточну відповідь, за продемонстрований недостатній рівень обґрунтованості, самостійності, творчого підходу у вирішенні проблеми; студент припускається багатьох стилістичних, лексичних, фонетичних або граматичних помилок, або допущено багато неточностей у запропонованих завданнях;

Незадовільно – 0 балів – виставляються за умови невідповідності змісту виконаної роботи запропонованим завданням; за низький рівень виконання практичного завдання із допущенням неточностей, невідповідностей, наявністю грубих стилістичних, лексичних, фонетичних або граматичних помилок, поверховість та відсутність творчого підходу у виконанні завдань; за фрагментарну відповідь із грубими помилками та неточностями.

Якщо студент на іспиті з навчальної дисципліни, з якої він мав семестровий рейтинговий бал **менше 42 балів**, отримує **позитивну** екзаменаційну оцінку («відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»)), то такому студенту виставляється підсумкова оцінка з дисципліни за національною шкалою **лише «задовільно»**, за шкалою ЄКТС – **E**, а в екзаменаційній відомості в графі «Підсумковий рейтинговий бал» ставиться **60 балів**.

8.2. Організація оцінювання:

1. Методи **семестрового** контролю – максимальна кількість балів за роботу на практичних заняттях протягом семестру дорівнює **50**.

Оцінювання здійснюється під час усіх видів навчальних занять і за результатами самостійної роботи. Під час практично занять оцінюється усна відповідь, виконання практичних завдань, презентація проектів для самостійного опрацювання. Застосовуються такі методи контролю:

- методи усного контролю: індивідуальне опитування за теоретичним матеріалом, підготовлена доповідь, коротке повідомлення;
- методи письмового контролю: експрес-контроль, тестові завдання.

2. Методи **проміжного** контролю – відбуваються, як правило, з 1 до 20 листопада, коли викладач вираховує середнє значення балів за аудиторну й самостійну роботу студента з округленням до десятої частки числа.

3. **Модульна контрольна робота** – максимальна кількість балів за модульну контрольну роботу дорівнює **20**. МКР виконується й оцінюється після завершення модулю, зміст МКР регламентується на засіданні кафедри.

4. Методи *підсумкового* контролю – іспит, який відбувається в усній формі, письмовій формі або складатися з письмової та усної частин форми;

– максимальний екзаменаційний бал становить **30**.

5. Особливості організації навчального процесу, оцінювання всіх видів роботи, проведення МКР, семестрового, проміжного і підсумкового семестрового контролю за *дистанційною формою* навчання регламентується положенням про Порядок проведення семестрового контролю в дистанційному режимі з використанням ІТ-технологій з усіх навчальних дисциплін¹.

8.3. Шкала відповідності оцінок:

Іспит:

Підсумкова оцінка за дисципліну за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	Підсумковий рейтинговий бал
Відмінно	A	90 – 100
Добре	B	82 – 89
	C	75 – 81
Задовільно	D	66 – 74
	E	60 – 65
Незадовільно	FX	0 – 59

9. Програма навчальної дисципліни. Тематичний план занять:

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	л		п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Мовознавство як наука. Загальне мовознавство як навчальна дисципліна.												
Тема 1. Мовознавство як наука. Загальне мовознавство як навчальна дисципліна. Зміст і основні завдання.	8	2				6						
Усього за змістовий модуль 1	8	2				6						
Змістовий модуль 2. Знакова природа мови												
Тема 2. Знакова природа мови. Типологія знаків. Своєрідність мови як знакової системи. Знаковість і одиниці мови.	8	2				6						
Усього за змістовий модуль 2	8	2				6						
Змістовий модуль 3. Мова і мислення. Типологія мов світу												
Тема 3. Мова і мислення. Проблема співвідношення мови і мислення. Психофізичні основи зв'язку мови і мислення. Роль мови у процесі пізнання. Типологія мов світу. Класифікація мов світу.	10	2	2			6						
Усього за змістовий модуль 3	10	2	2			6						
Змістовий модуль 4. Мова і мовлення. Соціальна, професійна, територіальна, часова диференціація												
Тема 4. Історія вивчення проблем мови і мовлення. Сучасні уявлення про співвідношення мови і мовлення. Соціальна, професійна, територіальна, часова диференціація.	8	2				6						
Усього за змістовий модуль 4	8	2				6						
Змістовий модуль 5. Структура мови.												

¹ <http://surl.li/ificx>

Тема 5. Системний характер мови. Парадигматичні, синтагматичні й ієрархічні відношення між мовними одиницями. Структура мови. Основні й проміжні рівні мови. Своєрідність системності мови.	10	2	2			6							
Усього за змістовий модуль 5	10	2	2			6							
Змістовий модуль 6. Фонологічна система мови													
Тема 6. Передумови фонології. Фонема в парадигматиці й синтагматиці. Поняття фонологічної системи. Фонологічні школи.	10	2	2			6							
Усього за змістовий модуль 6	10	2	2			6							
Змістовий модуль 7. Граматична система мови													
Тема 7. Граматика. Граматичне значення. Граматичні категорії. Морфологічний рівень. Синтаксичний рівень. Сучасні теорії речення.	10	2	2			6							
Усього за змістовий модуль 7	10	2	2			6							
Змістовий модуль 8. Лексико-семантична система мови.													
Тема 8. Поняття лексико-семантичної системи. Парадигматичні відношення. Синтагматичні відношення. Епідигматичні відношення.	10	2	2			6							
Усього за змістовий модуль 8	10	2	2			6							
Змістовий модуль 9. Методи дослідження мови													
Вихідні прийоми наукового аналізу мовного матеріалу. Описовий метод. Порівняльно-історичний метод. Метод лінгвістичної географії. Зіставний метод Структурний метод: методика безпосередніх складників, трансформаційний аналіз, компонентний аналіз.	8	2	2			4							
Усього за змістовий модуль 9	8	2	2			4							
Змістовий модуль 10. Мова і суспільство.													
Тема 10. Суспільна природа мови. Суспільні функції мови. Соціальна зумовленість мовних явищ. Суспільний характер мовної норми. Мова, нація і держава. Соціолінгвістика, її предмет, завдання, проблеми.	6	2				4							
Усього за змістовий модуль 10	6	2				4							
Разом за модуль 1	88	20	12			56							
МКР №1	2		2										
Усього за модуль 1	90	20	14			56							

10. Рекомендовані джерела (у тому числі інтернет-ресурси):

Основна (базова):

Дорошенко, С. І. (2006). *Загальне мовознавство*. Київ: Центр навчальної літератури.

Дубічинський, В.В. (2016). *Основи загального та прикладного мовознавства*. Харків: «Друкарня Мадрид».

Загнітко, А.П. (2019). *Мовознавство: загальне мовознавство*. Вінниця: Твори.

Кочерган, М. П. (2010). *Загальне мовознавство* Київ: Академія.

Тищенко, К.М. (2007). *Основи мовознавства*. Київ, ВПЦ «Київський університет».

Saussure de, F. (2000). *Course in General Linguistics* Chicago and La Salle, Illinois: Open Court Publishing Company.

Допоміжна література:

- Бацевич, Ф. С. (2011). *Філософія мови. Історія лінгвофілософських учень*. Київ: Академія.
- Еверетт, Д. (2019). *Походження мови. Як ми навчилися говорити*. Київ: Наш формат.
- Зеленько, А. С. (2002). *Загальне мовознавство. Історія лінгвістичних вчень. Аспекти, методи, прийоми та процедури вивчення мови*. Луганськ : Альма-матер.
- Млодінов, Л. (2019). *Гнучкість. Пластичне мислення в епоху змін*. Київ: Вид. група КМ-БУКС.
- Супрун, Л. В. (2012). *Загальне мовознавство. Практичні заняття, самостійна робота*. Київ, Знання.
- Сухорольська, С. М., Федоренко, О. І. (2009). *Методи лінгвістичних досліджень*. Львів, Інтелект-захід.
- Bloomfield, L. (2001). *Language*. Chicago: The University of Chicago Press.
- Chomsky, N. (2002). *Syntactic Structures*. Berlin: Mouton.

11. Додаткові ресурси (за наявності):**Інформаційні ресурси в Інтернеті**

- <http://www.movoznavstvo.org.ua>
- <https://movoznavstvo.org.ua/arkhiv-zhurnalu.html>
- [file:///C:/Users/admin/Downloads/ukr.-pravopys-2019_3%20\(1\).pd](file:///C:/Users/admin/Downloads/ukr.-pravopys-2019_3%20(1).pd)
- <http://www.sil.org/mexico/ling/glosario/E005ai-Glossary.htm>
- http://traduttologiageneralenz.pbworks.com/w/file/fetch/138771690/Shuttleworth-Dictionary_of_Translation_Studies.pdf
- <https://www.ats-group.net/dictionaries/dictionary-glossary-linguistics.html>

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання якого передбачає навчальна дисципліна (за потребою):

- 1) Мультимедійне обладнання, програма Microsoft Teams, Microsoft Word, Microsoft Power Point, Microsoft Forms, додатки платформи Microsoft Office 365 для дистанційного навчання.
- 2) Аудиторія № 806, навчальний корпус №3 (79,3 кв.м.) – для проведення семінарських занять.

Технічне оснащення:

- Інтерактивний комплекс мультимедійна трибуна Корсар 22М, 2020, сенсорна;
- Проектор Optoma W334E з маркерною дошкою;
- Телевізор LG 42 дюйма, 42LN570V-ZE.